- ПравПравіПравілы
- Тэксты

- Заданне
- Адказ
- Схемы

Паміж сэнсавымі часткамі ў складаных сказах з рознымі спосабамі сувязі частак ставіцца:

1. Двукроп'е
2. Коска
3. Коска не ставКоска не ставіКоска не ставіцца

Коска ставіцца тады, калі пасля даданай часткі няма другой часткі парнага падпарадкавальнага злучніка (то, дык)

Праўда, разам з травой снег засыпаў і сляды, ***і, калі*** *гэтая замець не перастане да ночы, слядоў, няпэўна, можна будзе не баяцца.*

Параўнайце: *Праўда, разам з травой снег засыпаў і сляды,* ***і калі*** *гэтая замець не перастане да ночы,* ***дык*** *слядоў, няпэўна, можна будзе не баяцца.*

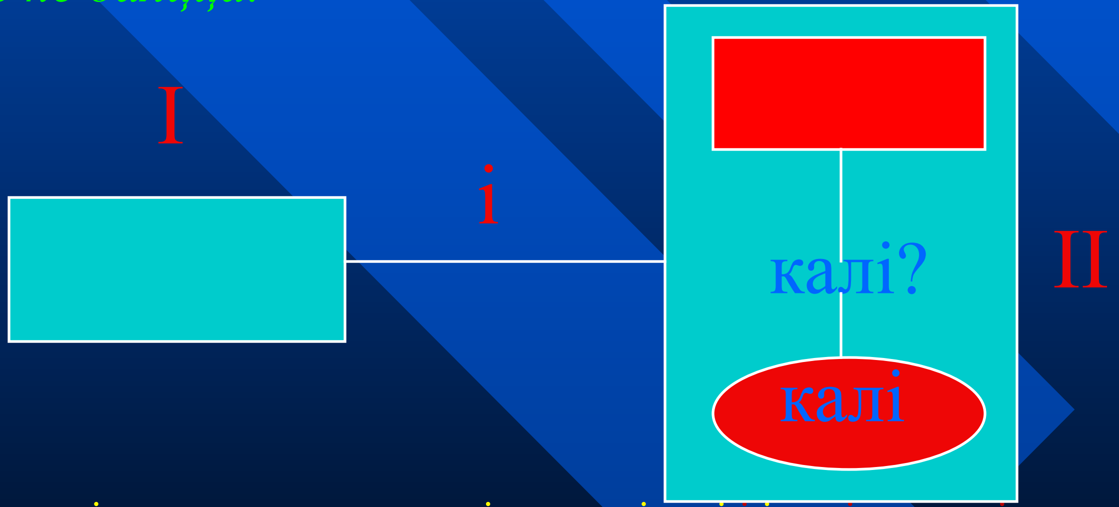

У апошнім выпадку коска паміж злучнікамі і і калі не ставіцца, таму што пасля даданай часткі ўмовы *калі гэтая замець не перастане да ночы* стаіць дык – другая частка парнага падпарадкавальнага злучніка калі…дык

Двукроп’е ставіцца паміж першай і другой сэнсавымі часткамі у тым выпадку, калі часткі звязаны бяззлучнікавай сувяззю і калі другая сэнсавая частка раскрывае сэнс першай часткі або абазначае прычыну дзеяння, пра якое гаворыцца у першай сэнсавай частцы.

Ён ведаў: мінулыя пакаленні толькі тады паміраюць у гісторыі, калі у чалавецтва не застаецца іх памяці, іх мастацтва.

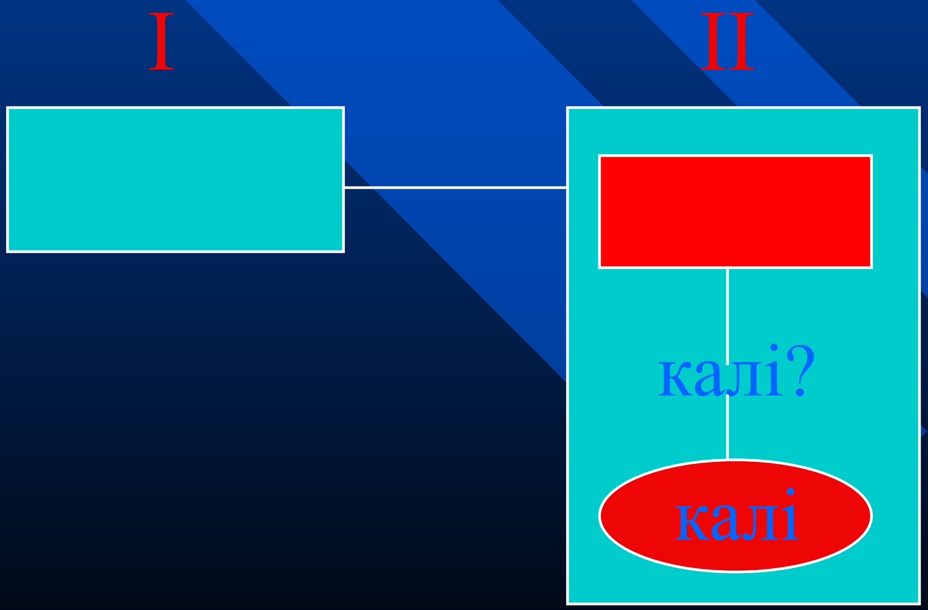

Коска не ставіцца паміж дзвюма часткамі, звязанымі пры дапамозе спалучальных злучнікаў і, ды, калі трэцяя частка з’яуляецца агульнай для іх.

Ужо сонца праглядвала праз вершаліны хвой і пачынала адчувацца гарачыня летняга дня, калі дзеці падышлі да балота.

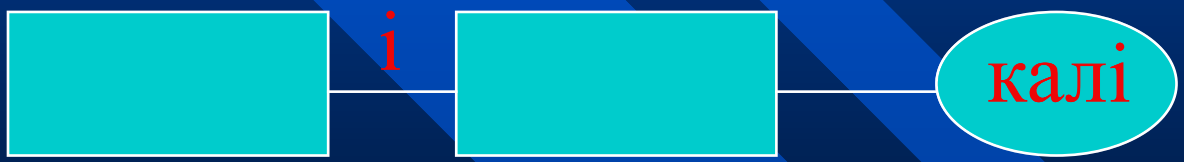

Заданне

- Расстаўце знакі прыпынку ў сказах з наступнага лайда і праверце сябе (слайд пасля задання)

- Недзе далека на ўсходзе пачынае прачынацца сонца і ўсе вакол заліваецца ружовымі фарбамі чуецца ўжо першая песня ранішняга жаўрука ды даносіцца аднекуль ціхае сіпенне нейкай жывеліны здаецца сабакі. Высока ўзыходзіць сонца і луг паўстае ва ўсей сваей прыгажосці пераліваюцца ўсімі колерамі кветкі звіняць пчолы і невялічкія залатыя рыбкі мільгацяць у возеры што стаіць ля лугу.
- Але на небе пачынаюць збірацца хмары і калі мы не пасляшаемся то пападзем якраз пад дождж. Палахліва замітусіліся пчолы і матылькі а хутка зусім зніклі схаваліся і мы пад кронай старога дуба.
- І тут пайшоў дождж вялікія буйныя кроплі падаюць на зямлю б’юцца аб роўную паверхню возера і на ей з’яўляюцца бурбалкі. Калі дождж праходзіць усе па-ранейшаму ціха толькі ў возеры кіпіць жыцце. А над лугам раскінулася вяселка прыгожая з такімі яркімі густымі фарбамі што па ей здаецца можна прайсці. Вось зноў з-за хмар паказалася сонца і яго промні ласкава саграваюць кветкі якія смеючыся раскрываюць свае пялесткі.

- Недзе далека на ўсходзе пачынае прачынацца сонца, і ўсе вакол заліваецца ружовымі фарбамі; чуецца ўжо першая песня ранішняга жаўрука, ды даносіцца аднекуль ціхае сіпенне нейкай жывеліны, здаецца, сабакі. Высока ўзыходзіць сонца, і луг паўстае ва ўсей сваей прыгажосці: пераліваюцца ўсімі колерамі кветкі, звіняць пчолы, і невялічкія залатыя рыбкі мільгацяць у возеры, што стаіць ля лугу.
- Але на небе пачынаюць збірацца хмары, і калі мы не паспяшаемся, то пападзем якраз пад дождж. Палахліва замітусіліся пчолы і матылькі, а хутка зусім зніклі; схаваліся і мы пад кронай старога дуба.
- І тут пайшоў дождж: вялікія, буйныя кроплі падаюць на зямлю, б'юцца аб роўную паверхню возера, і на ей з'яўляюцца бурбалкі. Калі дождж праходзіць, усе па-ранейшаму ціха, толькі ў возеры кіпіць жыцце. А над лугам раскінулася вяселка, прыгожая, з такімі яркімі густымі фарбамі, што па ей, здаецца, можна прайсці. Вось зноў з-за хмар паказалася сонца, і яго промні ласкава саграваюць кветкі, якія, смеючыся, раскрываюць свае пялесткі.

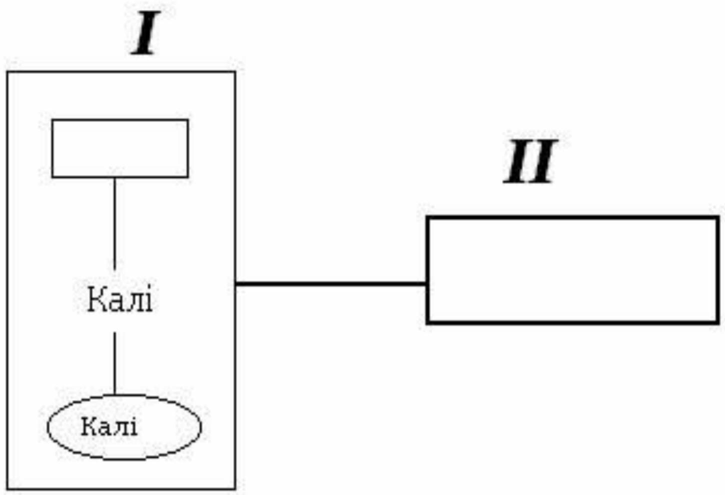
I
II
Калі
Калі

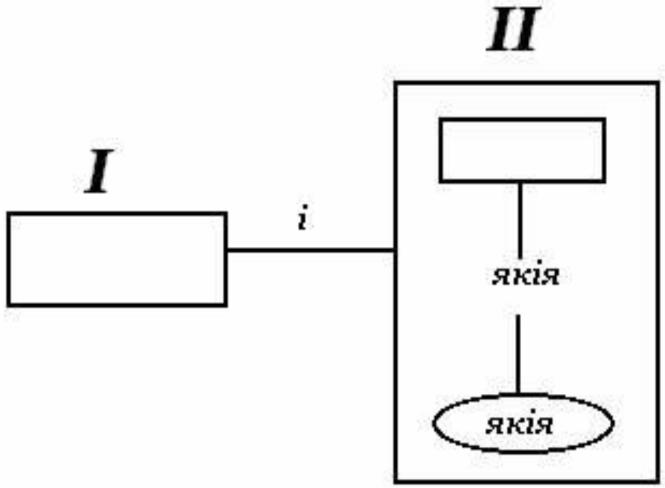
I
II
і
якія
якія

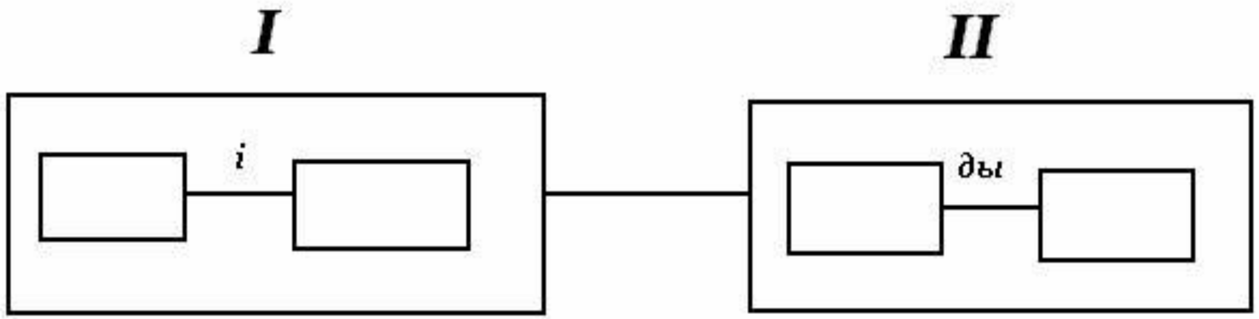
I
II
і
ды

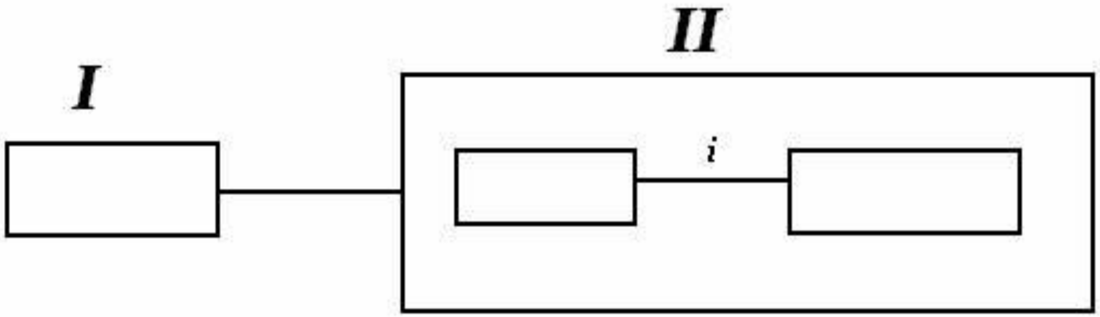
I
II
і